

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@jalgi.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

«A mí no me hables en euskara»

Bilboko Zabalburuko *Champion*-era hurbildu nintzen afaltzeko zerbait erostera. Ofertako antxoa ala bitxi-keriaren bat eraman zalantzan nengoan, eta bat-batean, supermerkatuetan entzuten den funtsik gabeko musikaren gainetik entzun nuen:

- A mí no me hables en euskera.

Ahotsa *Charcuteríako* mostradorearen atzetik zetorkidan, dendaria zen.

- A mí háblame en castellano.

Eta barre egin zuen. Ezin nuen sinetsi entzundakoa. Mostradorearen atzean bazebiltzan beste bi langile, bi neska. Seguraski batak zeozer esan zion morroi horri euskaraz. Seguraski hain presaka zebilela generoa txukuntzen izan zen, ia ixteko ordua zela eta.

Txuletoien gunean gizon bat zegoen. Ni bezala harriturik gelditu zen. Ni bezala dendaria so. Nik bezala mugitu zuen burua.

Une batean hamaika gauza pasatu zitzaizkidan burutik. Lehenbizikoa, noski, gaztelera garbi batean euskara atsegin ez badu alde egin dezala esatea, baina hala esanez gero arrazista, troglodita ni izango nintzateke.

Ezin nuen arrazista jarrera hartu hamaika arrazoiengatik, haietariko lehena Euskal Herritik kanpo jaio bainintzen ni. Beraz, norekin haserretu beharko nuke?

Ordaintzera nindoanean kexatzea pentsatu nuen, baina zer esateko? Langile bati ez zaiola gustatzen euskara entzutea eta oihuka egiten duela? Hain surrealista iruditu zitzaidan, isilka-misilka ordaindu nuela. Zabalburu plaza gurutzatzen ari nintzenean konturatu nintzen

supermerkatuaren kontsignan euritakoa, motxila eta guztia utzita neukala.

Berriro barrura; eta berriro burutazioak: jarriko dut kexa ala ez dut kexa jarriko, zeozer esan beharko niokeela jabeari behintzat...

Berriro kanporatzean, baina atera baino lehen, puntilla; atearen alboan, kartel bat: «*Existen hojas de reclamaciones a disposición de los señores clientes*».

Hala gabilta. **Jose Vicente Carrasco** • BILBO

Zezenketak

Gela batean daukate preso, zementuzko hormak abiapuntu eta helmuga. Bat-batean ate bat ireki da eta pentsatu gabe ihesi doa ate horretatik barrena. Gizon bat dauka aurrean, eta etsipenaren itsutasunean haren bila doa korrika. Aske izateko jaioa da, baina preso daukate, pentsamenduak lauso, mugitzen den guztia jarraitzen du. Minberaturik dauka bizkarra, norbaitek labana zorrotzak sartu dizkio eta korrika jarraitzen du odolusten den bitartean. Bat-batean ezpata batek zeharkatu du bere gorputza, ezin dio minari eutsi... Tortura anker bat dirudi, eta hala da, baina animalia bati egiten zaio eta, arbuaiatu beharrean, txalotu egiten da!

Zezena animalia dotorea da, gihartsua eta arriskutsua, arrisku honek berak kilikatzen omen ditu asko. Zezenaren aitzinean jartzera ausartzen dira, eta hari adarra jotzen saiatzen dira hark adarra sar ez diezaien.

Zezenak indar harrigarria, bizkortasun aparta eta bi adar zorrotz ditu gizonei aurre egiteko; esku-hutsik inor gutxi ausartuko litzateke

zezena desafiatzera, baina gizona lanabes ezberdinez baliatzen da borroka hau orekatzeko, horrela horniturik baina, borrokaren balantzak balantza egiten du eta gizonaren alderantza makurtzen.

Pertsonalki, basakeria bat iruditzen zait zezen plazetako odol-festa, zezenak hiltzeaz gain torturatu egiten baitituzte. Agonia nozitzen ari den zezena, senak aginduta, defendatu egiten da, poliki baina etengabe bizia jaten ari zaion gizon ezpata-dunaren kontra. Zezena akabatu ostean, odolez zikinduriko kontzientzia garbitzeko-edo *buelta al ruedo* eskainiko diote, festa horretako benetako protagonista zezena bailitza. Xabier Euskitzek egokiro kantatu zuen 1993ko Euskal Herriko Bertsolari txapelketan zezenaren paperean: «*Buelta al ruedo* ta hola-korik / ez biezadate konta / hil ondorengo ohore denak / ez zaizkit bate inporta!»

Zezen plazetako *Ole*-ak, turuta soinuak eta bertako zoru hondarrezkoan dauden odol arrastoak erakargarriak egingo zaizkio agian beste norbaiti, niri bederen ez.

Euskal Herrian ere erabiltzen ditugu zezenak ikuskizuna sortzeko, munduan ezagun egin diren San Ferminen kasua da aipagarriena. Uztailaren 7an nire iratzargailuak 07:50ean jotzen du. Alabaina, zezenaren erabilera hau ezberdina da, kasu honetan zezenak festa horretako protagonista dira eta ez martiri.

Zezen plaza ugari dago Euskal Herrian; nik horrelako odol-festei boikota egin beharko geniekeela us-te dut. Euskal gizarteak zezenketei azken estokada laster emango dien itxaropena daukat. **Jon Martin Etxebeste** • (Bertsolaria) OIARTZUN (GIPUZKOA)

galdeiozu...

Anje Duhalde

ABESLARIA

Noizbait planteatu al duzu frantsesez abestea, edo diskoren bat frantsesez kaleratzea, merkatu zabalago batera heldu ahal izateko?

Ainhua Salaberria [Hernani]

■ **HALABEHARREZ** sortu nintzen euskaldun, nahigabeen egin naute frantses, izan zitekeen espainol edo portuges. Naizena naiz, ez merkatuaren lege euskalduna eta euskararen erromes.

Azaroaren 30etik aurrera
Arantxa Iturbe

• KAZETARIA

izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidali zure galderak ordurako.

• MONTXO •

